Adak Hakkında

Hollanda’dan Kurtuluş YILANCI: “Adak kurbanı niçin yapılır? Adağın amacı nedir? Bir işin olma ihtimalini yükseltmek mi? Meselâ diyelim ki üniversite sınavını kazanırsam bir kurban keseceğim diye adadığım zaman üniversite sınavını kazanma ihtimalim daha mı fazla oluyor? Yani adak yaptığımız zaman o işten emin mi oluyoruz? ”

Adağın amacını kavradığımız zaman, ortada şaşılacak bir şey olmadığı anlaşılacaktır.

Herşeyden önce adak bir ibâdettir. İbâdet Allah’ın emri olduğu için yapılır. Maksat, Allah’a kulluk yapmaktır. Gaye, Allah’ın rızâsına ulaşmaktır. Hedef, âhirette kazanmaktır. Yoksa herhangi bir dünyevî işimizin gerçekleşmesi ibâdetimize ne maksat, ne gâye, ne hedef olamaz!1

Adağın ne maksadı, ne gâyesi, ne hedefi, ne amacı, peşine bağlanan dünyevî işimizin gerçekleşmesi değildir. Adağın illeti (temel sebebi) emirdir. Meyvesi inşallah âhirette koparılacaktır. Hiçbir ibâdetin meyvesi dünyada koparılmadığı gibi, adağın meyvesi de dünyada koparılmaz! Başka bir ifâdeyle, dünya ibâdetin meyvesini kendisinden devşirecek bir metâ, bir değer, bir kıymet değildir! Dünya ibâdete gaye olamaz!

Öyleyse, adak hiçbir işin olma ihtimalini yükseltmez! Üniversite sınavını kazanırsam bir kurban keseceğim diye kurban adayan birisi, bu adağıyla üniversite sınavını kazanma şansını bir milim bile artırmış olmaz! Hiç kimse adak adadım diye, gelecek bir işinden ve beklentisinin gerçekleşmesinden emin olmaya hak kazanmış olmaz! Adak, Allah ile veya kaderle bir hesaplaşma veya pazarlık yapma ya da sonucu elde etmek için kayrılma isteme kurumu değildir. Her zaman, her yerde, her halde, her işte “Çalışan kazanır!” düsturu âdetullahtandır, Allah’ın kânûnudur. Geçerli olan bu kânûndur. Allah’tan dünyada veya âhirette sonuç bekleyen kimse, işine gereği gibi sarılacak, çalışacak, çırpınacak, didinecek, emek sarf edecek, alın teri dökecek, gerekirse uykusuz kalacak. Yani işinin ve isteğinin gerçekleşmesi için, Bedîüzzaman’ın ifâdesiyle, fiilî duâsını elinden geldiğince eksiksiz yapacak.2

Yoksa, haydi diyelim ki, adak adamayla üniversite sınavını kazanıyoruz. Peki öyleyse, Allah'ın bize verdiği aklı, fikri, düşünme gücünü, işitme, görme ve konuşma duygularını nerede kullanacağız? Kötü ve faydasız işlerde mi? Allah'ın verdiği aklı doğru kullanmamak Allah'a revâ mı, akla revâ mı, beklediğimiz sonuca revâ mı?

Diğer yandan, adağın böyle dünyevî gâyeleri olamaz! Eğer olursa, o adak hâlis olmaz, makbul olmaz, kabûle liyâkâti kalmaz. Neticede böyle bir bâtıl niyetle o adak kendi kendini iptal eder, kendi kendini hükümsüz kılar! Dünyada netîce vermediği gibi, âhirette de netice vermez! Bu niyetle adak adayan kimse adağıyla dünyada bir şey kazanmadığı gibi, âhirette de bir şey kazanmaz!

Adak adamakla kişi; olmasını beklediği ve gücünün yettiği kadar, elinden geldiği kadar alın teri döktüğü işinin gerçekleşmesi esnasında, tam bu sırada, Allah'a farklı bir açıdan bir duâ ile yaklaşmış olur. "Duânız olmazsa ne ehemmiyetiniz var?"3 buyuran Cenab-ı Allah'a, bir işi gerçekleştirmek istediği sırada sığınmış, duâ etmiş olur. Adak, duâsının sadece bir parçasıdır! Allah kabul eder veya etmez! Takdir Allah'ındır! Vazife ise kulundur! Kul duâyı ve ibâdeti Allah için yapar. Diğer yandan Allah'ın verdiği eli, kolu, gücü, kudreti kullanarak çalışır, çabalar, işinin gereklerini yerine getirir. Sonucu ise Allah'tan bekler. Allah hikmetine uygun bulursa duâmızı ve isteğimizi, istediğimiz şekliyle kabul eder. Uygun bulmazsa, Kendi büyük hikmetine uygun şekliyle kabul eder.

Kezâ bizim bu niyet ve yaklaşımla yaptığımız her iş, duâ da, ibâdet de, adak da, çalışma da ibâdet hükmüne geçer ve bize dünyada olmasa bile inşaallah âhirette sonuç getirir. Âhirette gelen sonuç, dünyada gelen sonuçtan çok daha, çok daha, çok daha hayırlıdır! Çünkü âhiret uzundur, sonsuzdur, dâimîdir, ebedîdir. Dünya ise sonludur, kısadır, geçicidir, fânîdir

Dipnotlar:
1- Lem'alar, s. 136.
2- Sözler, s. 288; Mektûbât, s. 290.
3- Furkan Sûresi: 77